

LVM Liikenne- ja viestintäministeriö

Sisäministeriön lausunto; lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi).

Tausta

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2026–2037 on strateginen suunnitelma liikennejärjestelmän kehittämisestä. Suunnitelma luo yhtenäisen tilannekuvan liikennejärjestelmän kehittämistarpeista ja ratkaisusta ja kokoaa yhteen valtion ja kuntien toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Suunnitelma on laadittu liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 15 b §:n mukaisesti.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma sisältää kuvauksen liikennejärjestelmän nykytilasta ja toimintaympäristön muutoksista, vision liikennejärjestelmän kehittämiseksi vuoteen 2050, suunnitelmalle asetetut tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset ja aluekohtaiset painotukset sekä valtion ja kuntien toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi. Lisäksi suunnitelmaan sisältyvät valtion rahoitusohjelma sekä tiivistelmä vaikutusarviointista. Lopullinen Liikenne 12 -suunnitelma annetaan eduskuntaan syysistuntokauden 2025 aikana.

Sisäministeriö lausuu asiassa seuraavasti:

Sisäministeriön näkemyksen mukaan on tärkeää, että lausunnoilla olevassa valtakunnallisessa liikennejärjestelmän suunnitelmassa turvallisuus on nostettu yhdeksi suunnitelman keskiseksi tavoitteeksi. Sisäministeriö pitää erittäin perusteltuna linjauksena, että liikennejärjestelmän tulee tarjota toimintaedellytykset normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslain tarkoittamien poikkeusolojen aikana.

Sisäministeriö toteaa, että suunnitelmaluonnoksessa strategisena linjauksena korostetaan liikennejärjestelmän (ml. liikenneturvallisuus) roolia osana kokonaisturvallisuutta. Lisäksi sisäministeriö haluaa nostaa esille, että yksi keskeinen huomioon otettava tekijä osana Suomen kansanvälistä saavutettavuutta on Suomen rajanylityspaikkojen verkosto ja rajanylityspaikkojen liikenteen ennakoitava kehitys.

Liikenneturvallisuuden osalta suunnitelmassa painotetaan toimenpiteitä, jotka pyrkivät ehkäisemään ihmisen virheistä johtuvia onnettomuuksia ja niiden seurauksia, jotta vakavilta loukkaantumisilta ja hengen menetyksiltä vältyttäisiin. Liikenneturvallisuutta parannetaan kaikissa liikennemuodoissa kokonaisvaltaisesti niin kutsutun Safe System -lähestymistavan mukaisesti. Sisäministeriö pitää näitä tärkeinä strategisena linjauksena.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Suomen rajanylityspaikkojen verkostoon ja rajanylityspaikkojen liikenteen ennakoitavaan kehitykseen liittyen sisäministeriö toteaa, että rajanylityspaikkojen infran ja sinne johtavien väylien kehittäminen on liittyttävä toisiinsa rajanylitysliikennettä ja sen ennakoitua kehittymistä vastaavalla tavalla, jotta Suomen kansainvälinen saavutettavuus voidaan ylläpitää tarkoituksenmukaisella ja halutulla tasolla. Tässä mielessä sisäministeriö pitää tärkeänä, että valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa ja vuorovaikutuksessa huomioidaan Väylän johtamana riittävällä tavalla, säännöllisenä ja jatkuvana prosessina, rajanylityspaikat ja niiden liikenteestä laadittavat ennusteet, yhteensovitetaan rajanylityspaikkojen ja sinne johtavien väylien kehittäminen sekä varmistetaan toimenpiteille riittävä rahoitus.

Sisäministeriö näkee hyödylliseksi, jos rajanylitysliikenteen nykytila, toimintaympäristön muutokset ja rajanylitysliikenteen ennusteet (eri skenaariot) rajanylitysliikenteen kehittymisestä (yleisellä tasolla) laadittaisiin ja sisällytettäisiin tulevaisuudessa osaksi liikennesuunnitelmaa (luku 2) seuraavissa liikennesuunnitelmapäivityksissä taikka osaksi Liikenne- ja viestintäministeriön tuottamaa liikennejärjestelmäanalyysia (esim. rajanylityspaikat ja niiden saavutettavuus). Rajanylityspaikkaverkostosta olisi mahdollista laatia myös oma strategia tai suunnitelma (ei käynnissä). Tämä yhtenäistäisi tilannekuvaan rajanylitysliikenteestä (itä- ja länsiraja, maantie- ja rautatieliikenne, satamat ja lentoasemat) ja siihen liittyvistä liikennejärjestelmän kehittämistarpeista eri toimijoiden kesken. Asian voisi huomioida ainakin tietopohjan kehittämistoimenpiteitä koskevassa luvussa (4.5.1).

Sisäministeriö toteaa, että kansainvälistä yhteistyötoimenpiteitä koskevassa luvussa 4.5.3 mainitut rajanylityspaikkoihin ja rajat ylittävään liikenteeseen liittyvät toimenpiteet ovat tarpeellisia ja siten kannatettavia.

Sisäministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko rajat ylittävän liikenteen osalta sisällyttää yleisellä tasolla maininnat rajanylitysliikenteeseen liittyvistä kansainvälisistä sopimuksista (esim. rautatieliikenne-, maantieliikenne- ja maantierajanylityspaikkoihin liittyvät sopimukset), osana liikennesuunnitelman oikeusperustaa (luku 3.1).

Muina huomioina sisäministeriö haluaa tuoda esille, että suunnitelmassa otettaisiin huomioon poliisin valvontatehtävät tiestöllä. Erityisesti raskaan liikenteen valvonta vaatii levikkeen tai muun vastavan alueen valvonnan toteuttamiseksi.

Lisäksi sisäministeriö toteaa, että suunnitelma ei sisällä mainintaa Suomi-Viro tunnelihankkeista tai niiden mahdollisuuksista. Sitä voisi käsitellä esim. kansainvälisen saavutettavuuden yhteydessä (luku 2.2.1) ja kansainvälistä yhteistyön toimenpiteitä koskevassa luvussa (4.5.3) taikka tarkemmin väyläverkon kehittämistä koskevassa luvussa (4.6.1.2).

Kansliapäällikkö

Matti Sarasmaa

Asiantuntija

Milja Jumppainen

Jakelu LVM Liikenne- ja viestintäministeriö

Tiedoksi SM Sisäministeriö, Mari Rantanen
SM Sisäministeriö, Antti Salminen
SM Sisäministeriö, Timo Kerttula
SM PO Poliisiosasto
SM RO Rajavartio-osasto

VN/18780/2023-SM-232

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: